

E.C. Dahls hager

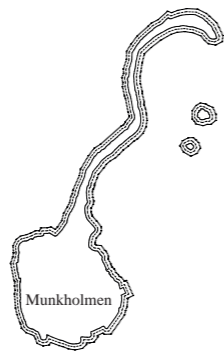
Maja Paulsen Skjerdingsstad

IV

NTNU AAR4990

Prosjekt

E.C. Dahls hager
Maja Paulsen Skjerdingsstad

Reina ligger mellom Nyhavna og Lademoen i Trondheim. Området var opprinnelig et boligområde for arbeidere, inntil det utover på 1900-tallet ble erstattet med industrilokaler. Nå er området kun et industriområde. Få spor er å se etter den tidligere boligbebyggelsen. I dag er det en pågående reguleringsprosess hvor området skal omreguleres for igjen å kunne bli boliger. Når Reina nå skal utvikles, vil jeg med denne oppgaven vektlegge viktigheten av å ivareta stedets karakter, identitet og historie.

Stedsidentitet er å finne i mange ulike skalaer og fragmenter. Å se potensiale i disse fragmentene er en måte å kunne forstå byens interiør og sammenhenger. Oppgaven jeg har begitt meg ut på springer ut av idéen om å jobbe fritt og abstrakt, i kombinasjon med det helt konkrete og observerte. Gjennom typologiskisser og registrering av eksisterende bebyggelse har målet vært å finne et språk og en artikulering som området arkitektur kan bygge videre på.

Oppgaven er også blitt en studie av hva typologi kan være og hvordan begrepet spenner mellom ulike skalaer fra en overordnet byplanskala, ned til den lille skalaen i menneskets størrelse. Samtidig er det en diskusjon av hvordan det generelle (plan/typologi) versus det unike (arkitektur/design/utforming) fremtrer. Begge må inngå i design av gode boligområder.

Kombinasjonen av analyse, imaginær og strategisk tenkning kan fremme nye ideer roffestet i fortiden. Oppgaven er en idé om at det observerte sammen med det frie arbeid kan skape en ny forståelse av stedet, og være med å peke i en retning av hva området kan bli i fremtiden.

Arbeiderboliger på Reina

Dahls bryggeri
Strandveien 71

Tomteorganiseringen har et utspring fra måten arbeiderboligene på Svartlamoen ble organisert på - lange kvartaler med forhage og bakgård. Strukturen resulterte i tre ulike typologier som alle møter byen på litt ulik måte, hvor leilighetsbyggene er de mest urbane med næring i 1 etg.

Tomtestrukturen og typologiene utgjør spillereglene for området og prosjektet. Jeg har sett nærmere på et nabolag og tegnet ut en variasjon av dette. Det kunne vært veldig interessant å se ulike kontorer tegne ut de ulike nabolagene med dette som felles utgangspunkt.

Situasjonsplan
1:2000

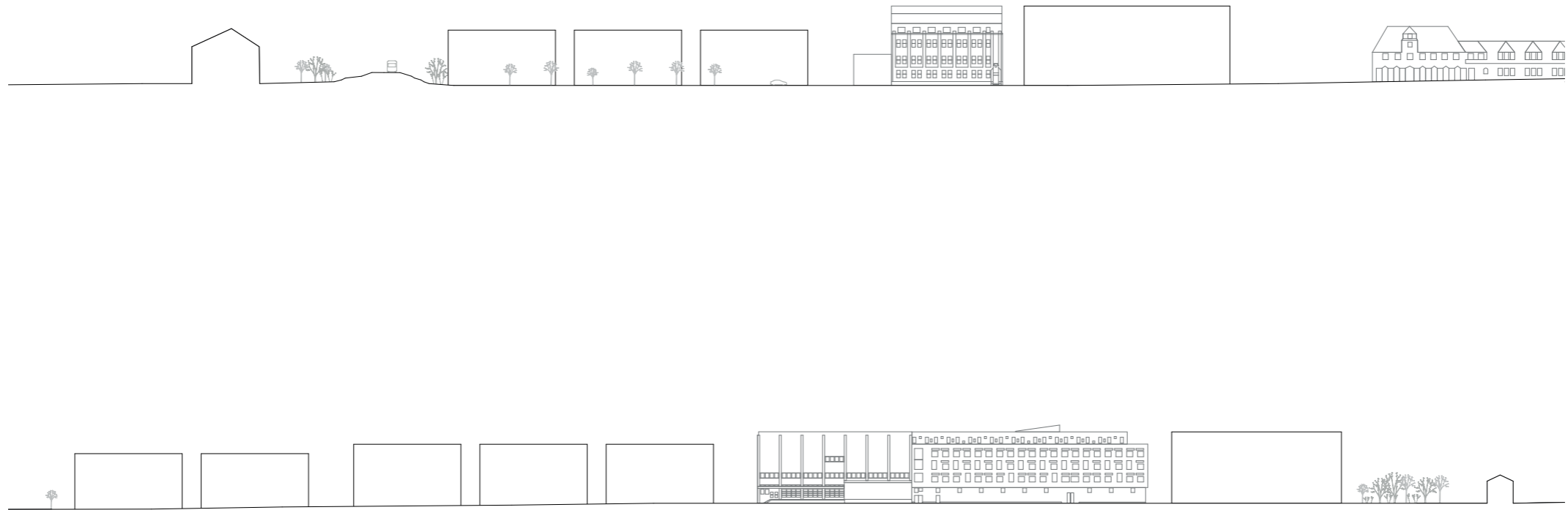

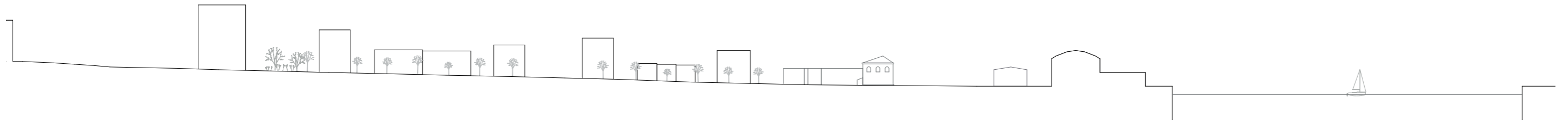
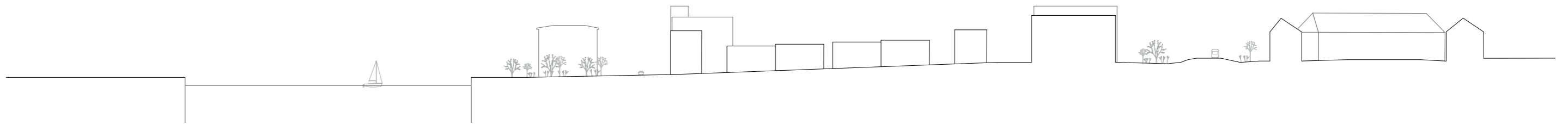
Snitt A, Strandveien
1:1500

Snitt B + C
1:1500

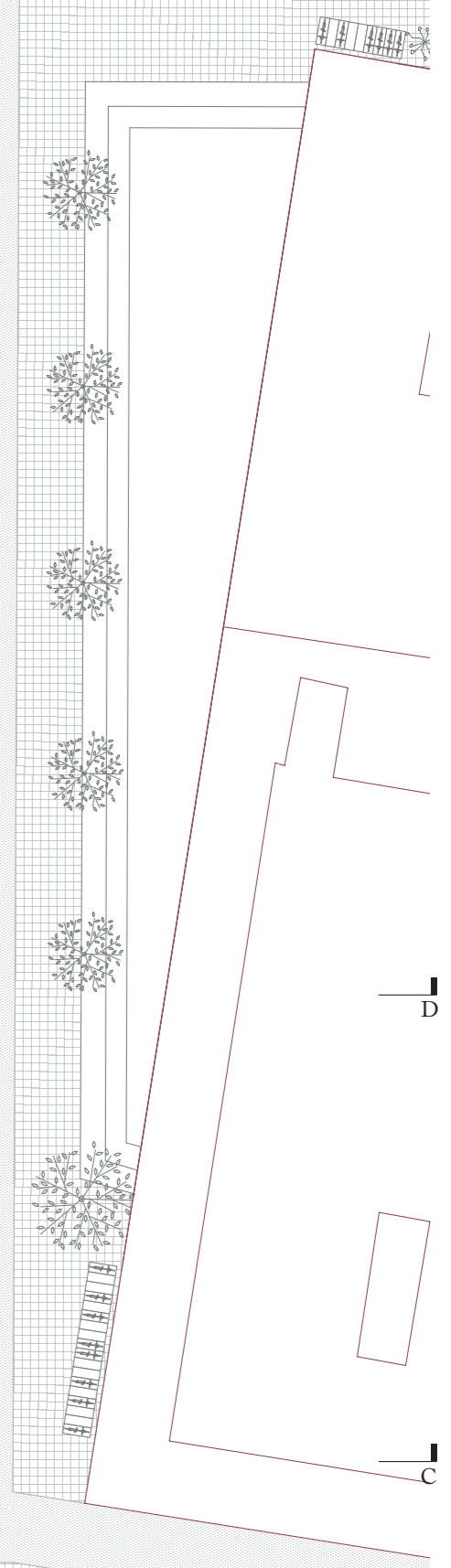
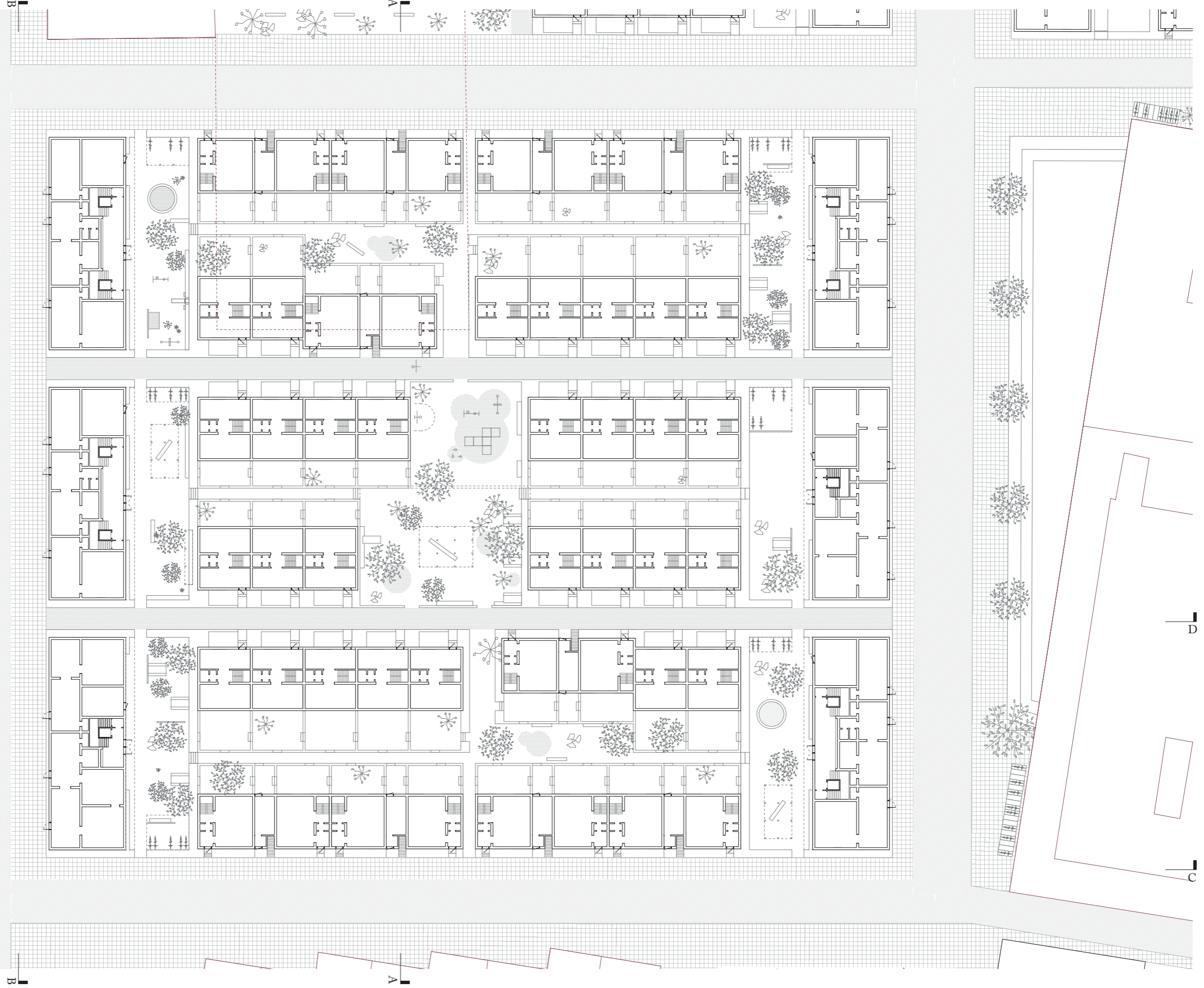
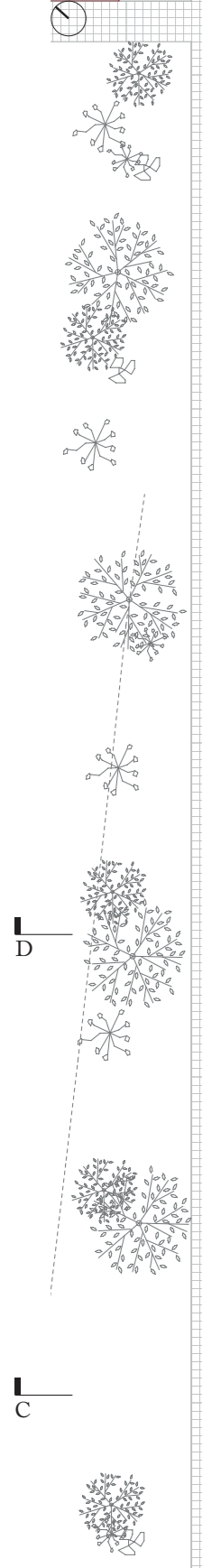
Snitt D + E
1:1500

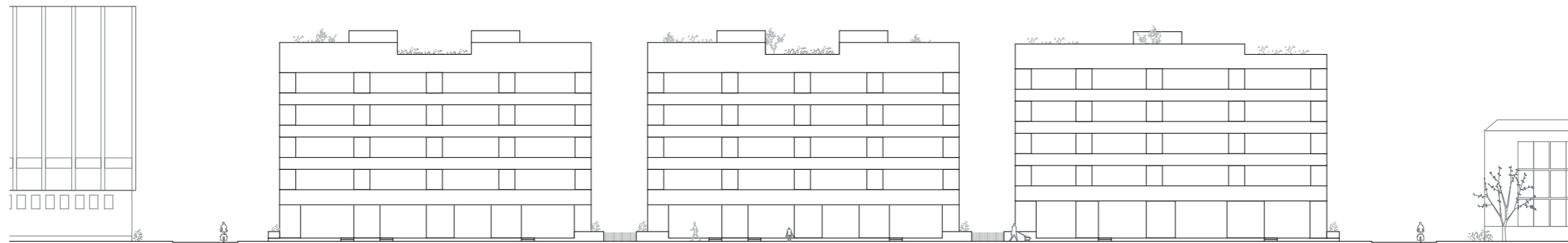
Her kunne det vært prosjektert en bydel med langt større tetthet en det som nå er tegnet. En bydel som var lik alle andre. Boliger på syv etasjer hvor alle har balkong mot sør, soverom mot nord og parkeringsplass i kjelleren. Kjør rett inn, heis rett opp. Dette er kanskje det de fleste som skal kjøpe seg ny bolig ønsker seg? Dype enheter hvor dessverre de som skal bo på bakkeplan ikke har særlig gode lysforhold. Gaterom som ikke føles som byrom og et uklart skille mellom hva som er privat og offentlig.

Er vi lykkeligere på slike steder? Er det der familier blir boende over lengre tid? Er det der nabolaget arrangerer årlig fest og felles fotballkamp? I skrivende stund er det koronakrise og avstandsrestriksjoner. Er det ikke når noe blir borte at man virkelig merker behovet?

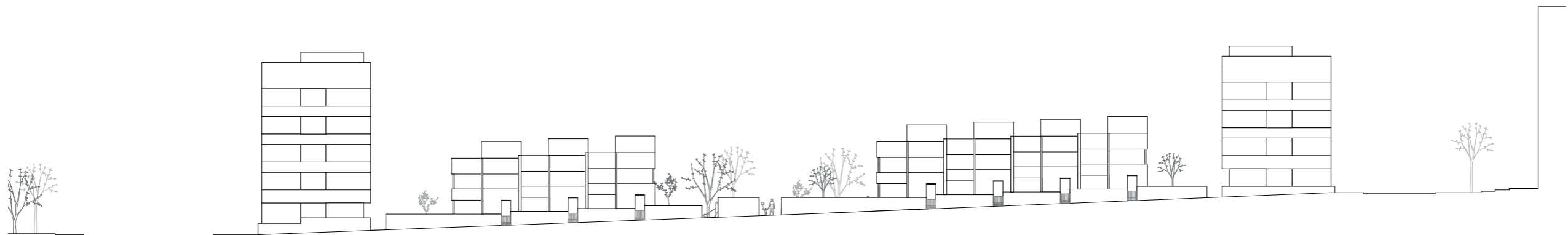
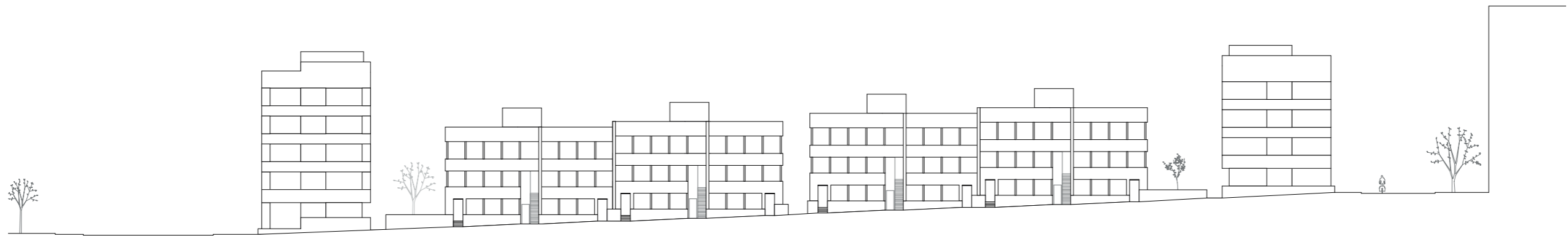
Plan
1:500

Snitt A + B
1:500

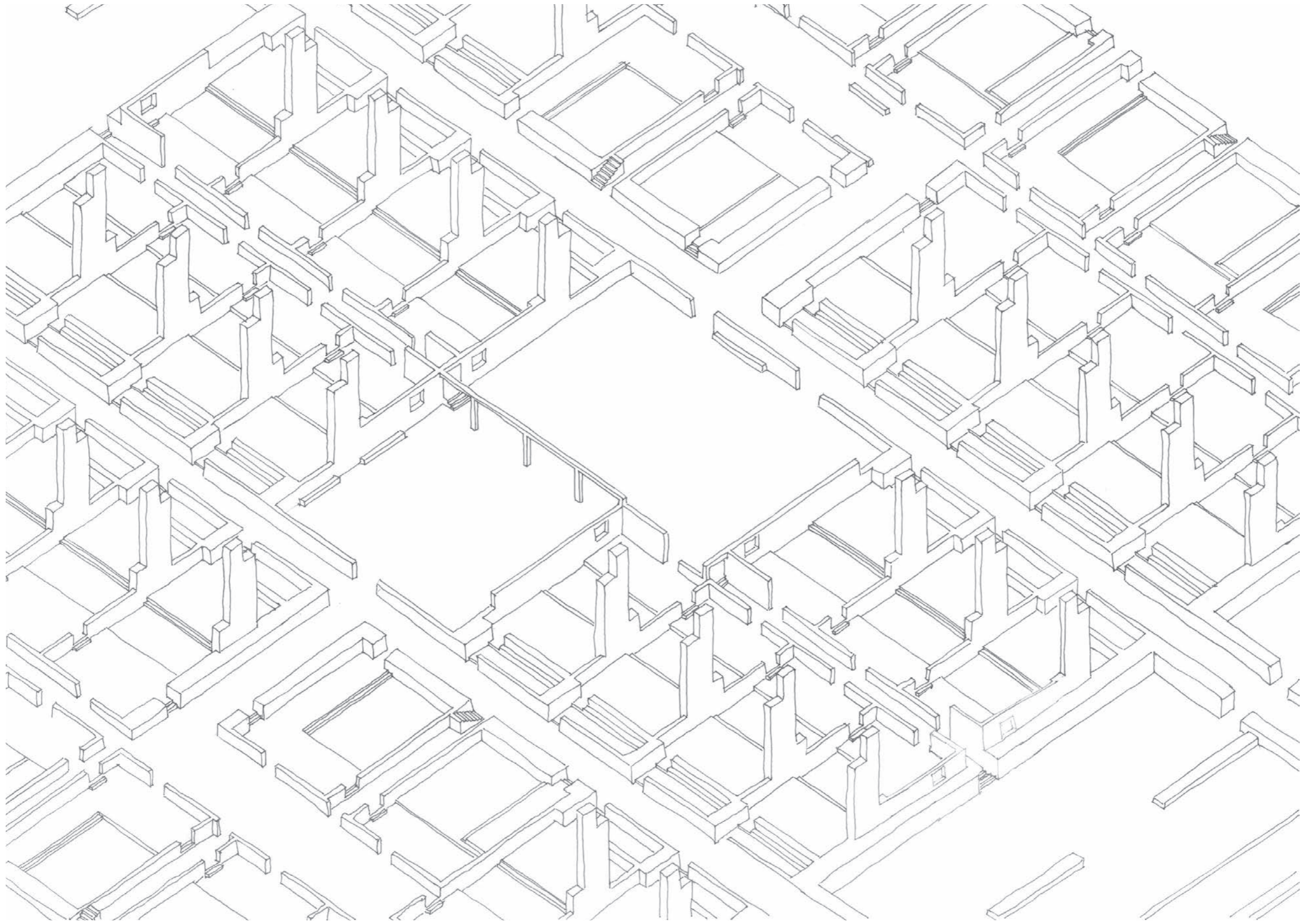
Snitt C + D
1:500

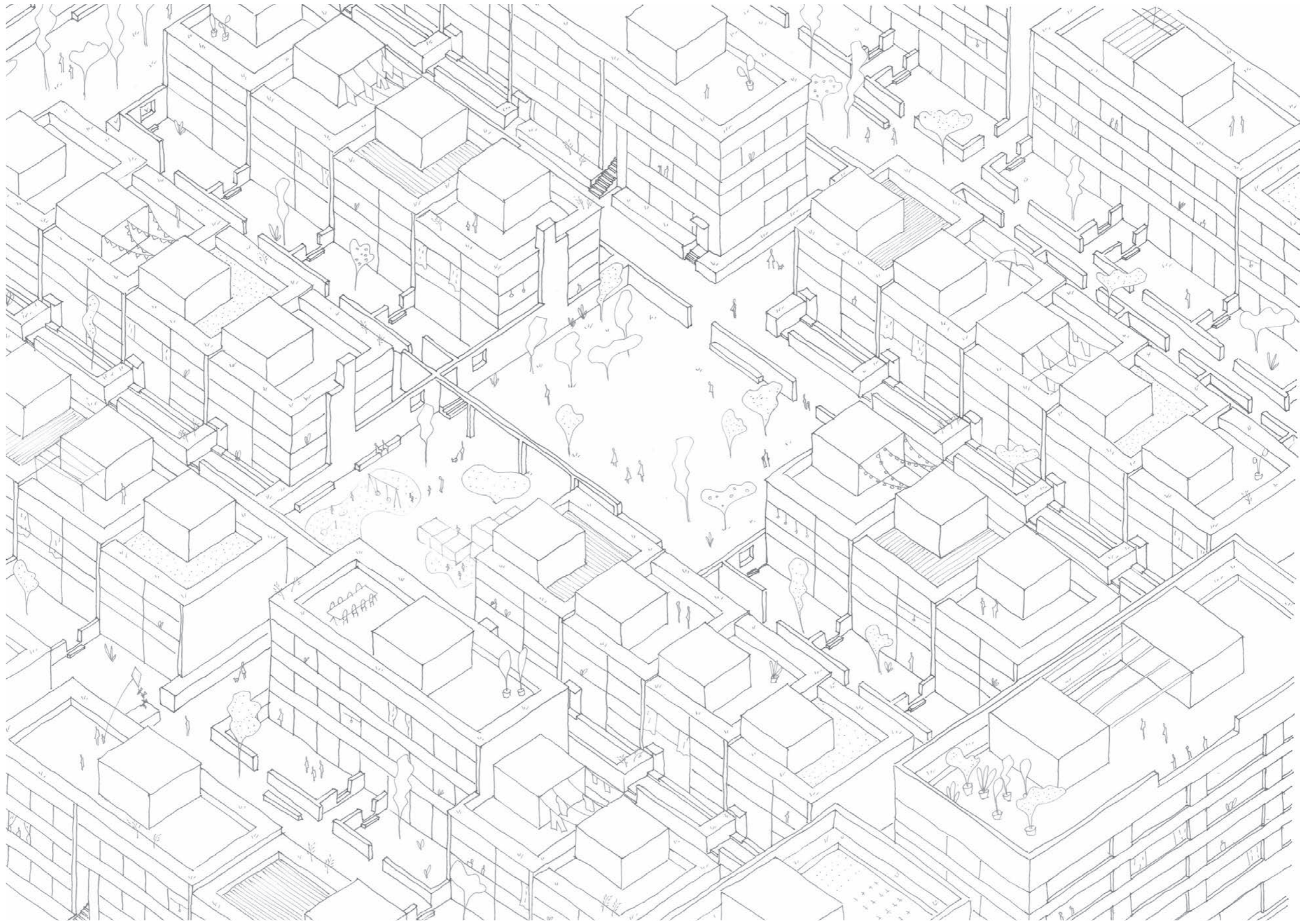

Det spesifikke og det generelle

Prosjektet er blitt et spill mellom det spesifikke og det generelle. Betongdekket er felles for hele nabolaget og tilpasses til tomten. I et tidsperspektiv er det betongen som har lengst levetid. Den blir bygget først, og vil stå igjen lengst. Dekke er med på å danne et nytt landskap på tomten. Det danner fundamentet til alle boligene, er med på å markere nabolaget, men også med på å forme uterom og plasser. Betongen er med på å definere overgangen mellom nabolag og by, i form av overgangssoner mellom hus og gate, men også definere innganger til området. Kanskje en gang i fremtiden er det kun betongruinen som står igjen og minner om et tidligere boligprosjekt. Plassert på betongen er en form for elementbyggeri, som raskt og enkelt kan settes opp på betongdekket.

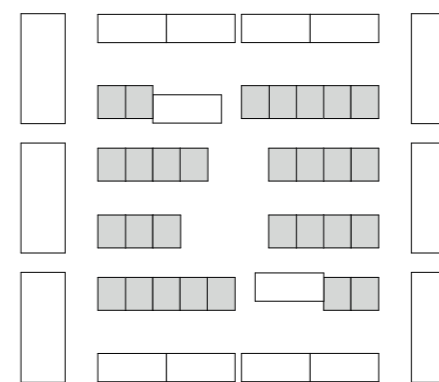

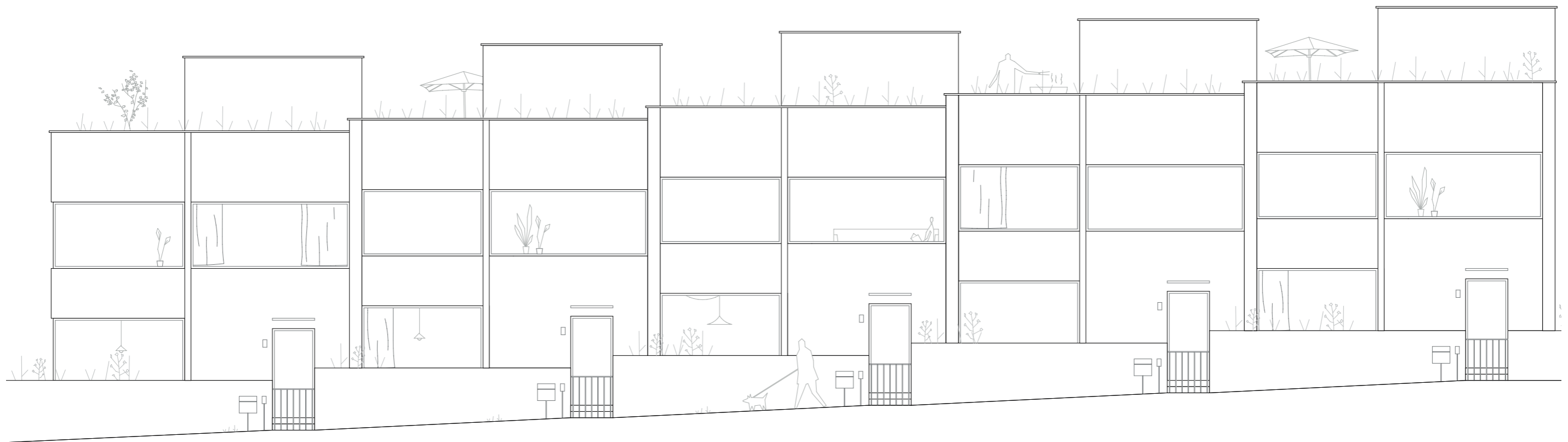

Playground, Carrara, 1968
Enzo Mari

De tre typologiene er alle litt ulike, men baserer seg på noen felles ideer. Alle har hage både på tak og bakkeplan. Enhetene kan sees som en sekvens av rom der innreom og uterom kan leses i den samme sekvensen. Uterom kan bli en del av innerommets verden på dager med godt vær. Alle typologiene er tenkt som en type elemntbyggeri.

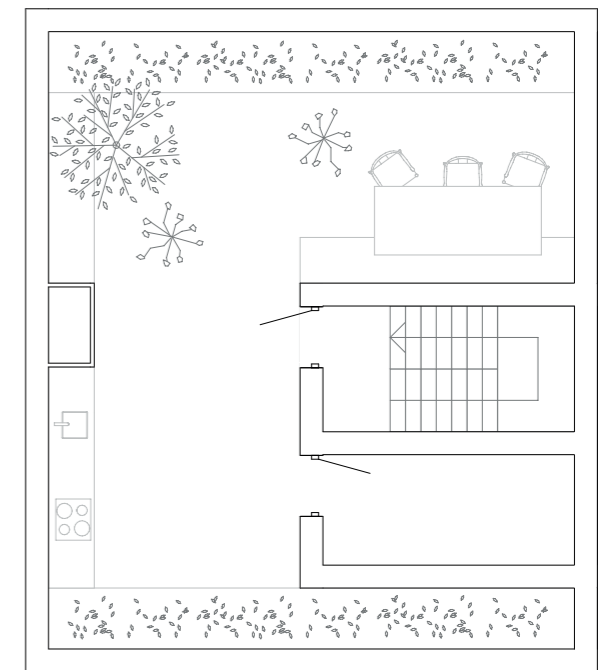
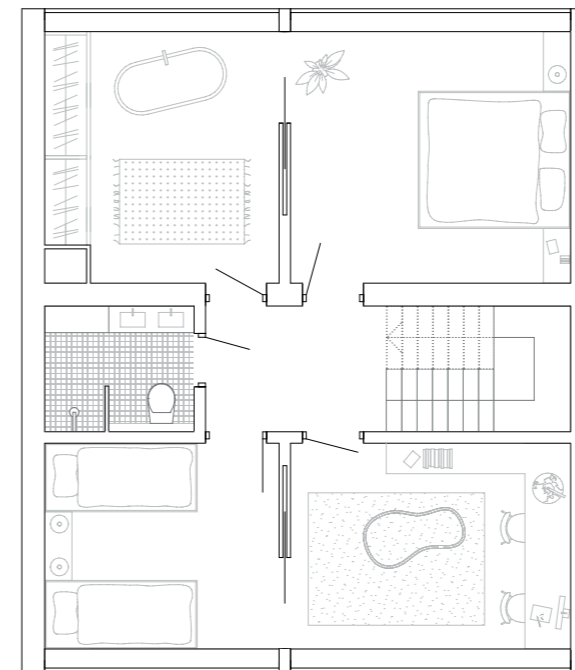
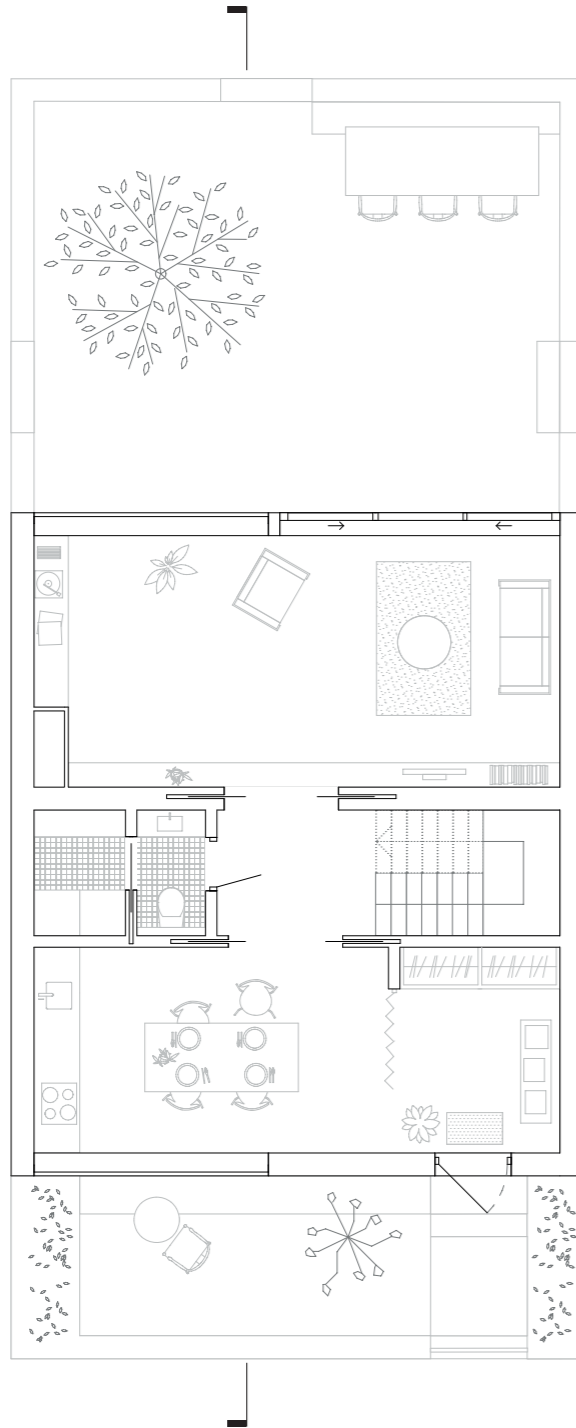
Hus i rekke type 1
Fasade, 1:100

Forhage

Hus i rekke type 1
Plan, 1:100

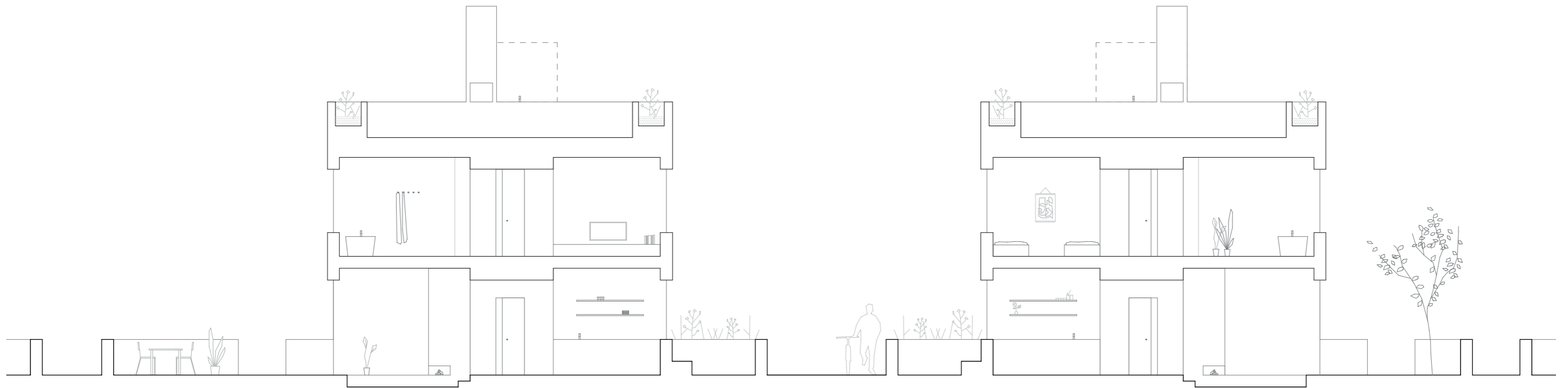

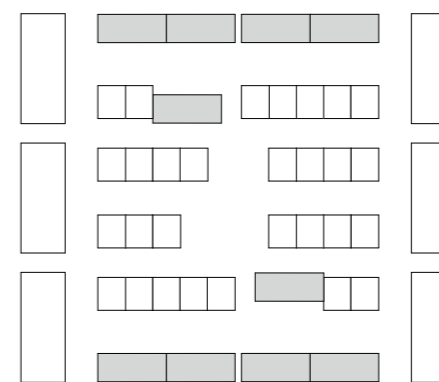
Inn til hagene

Hus i rekke type 1
Snitt, 1:100

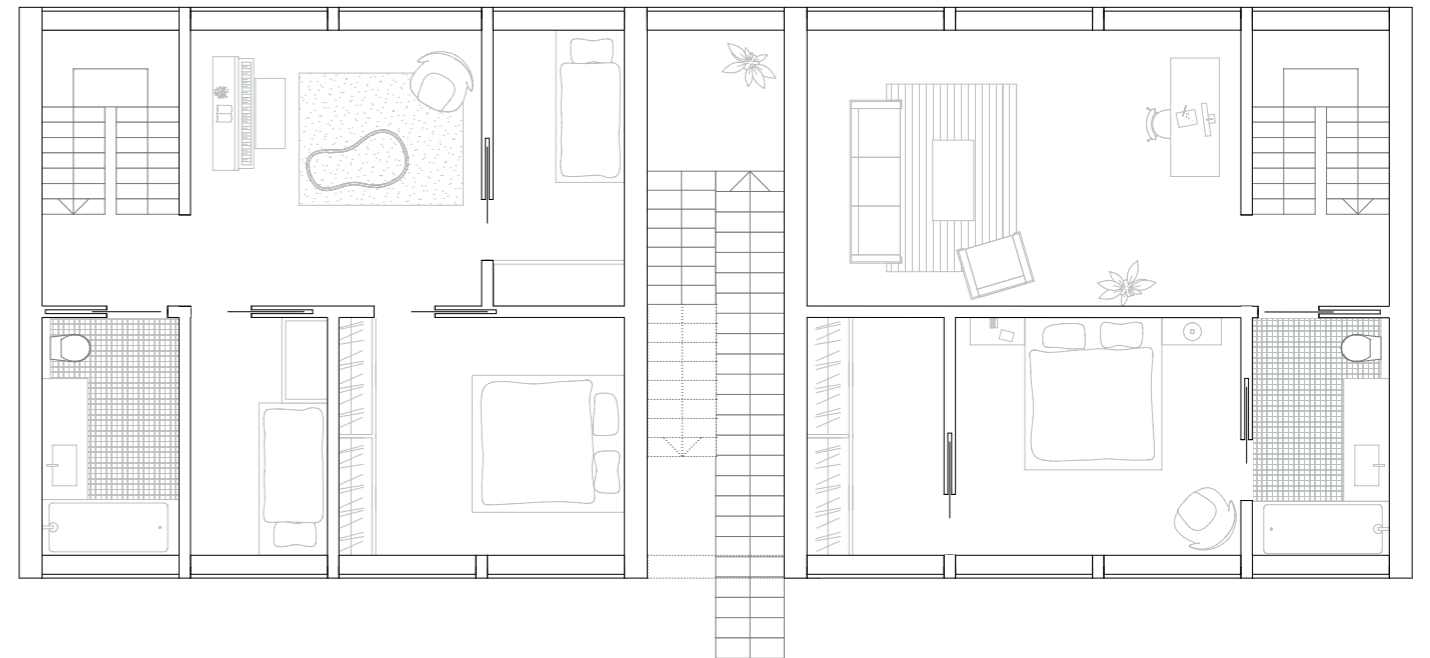
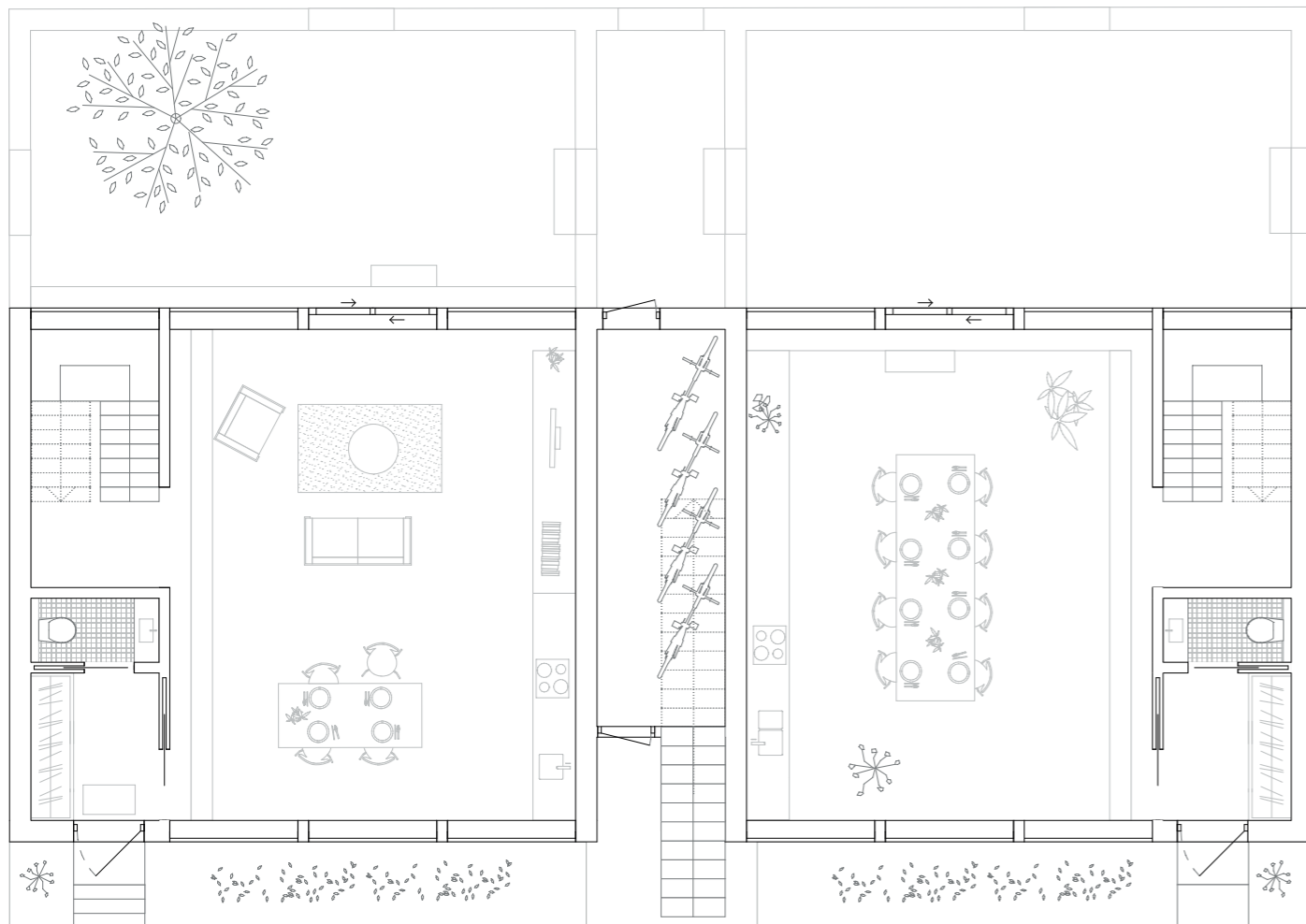
Appartement de M. Charles de Beisegui, 1929
Le Corbusier

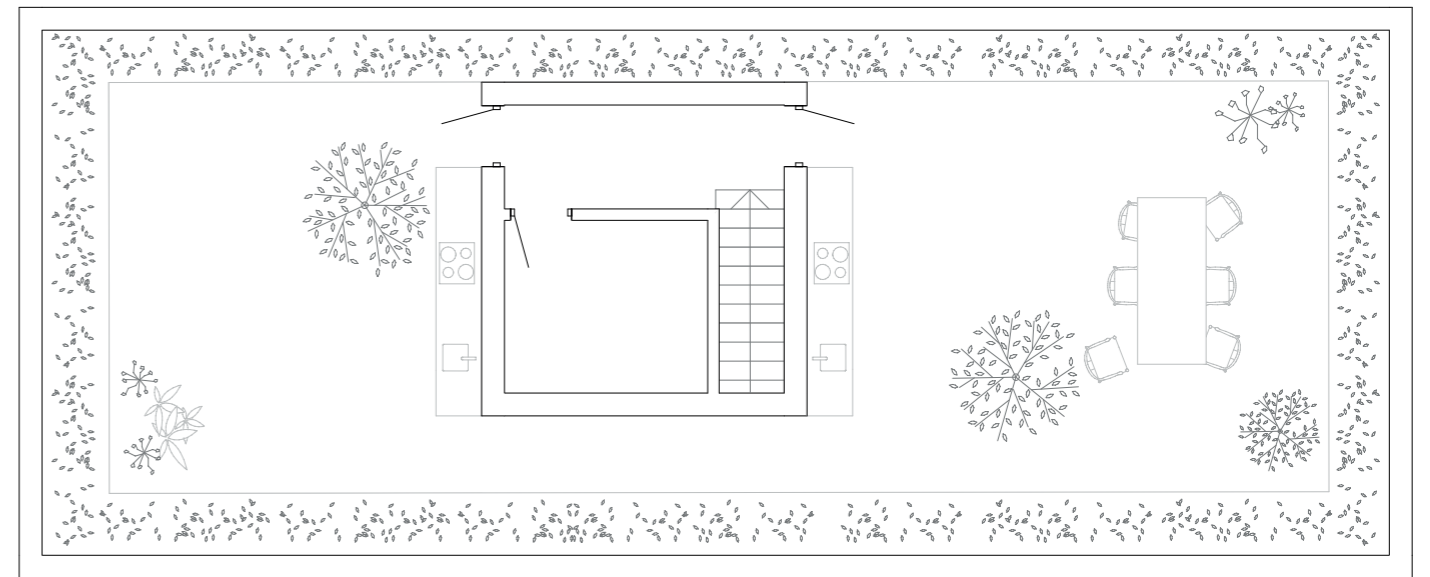
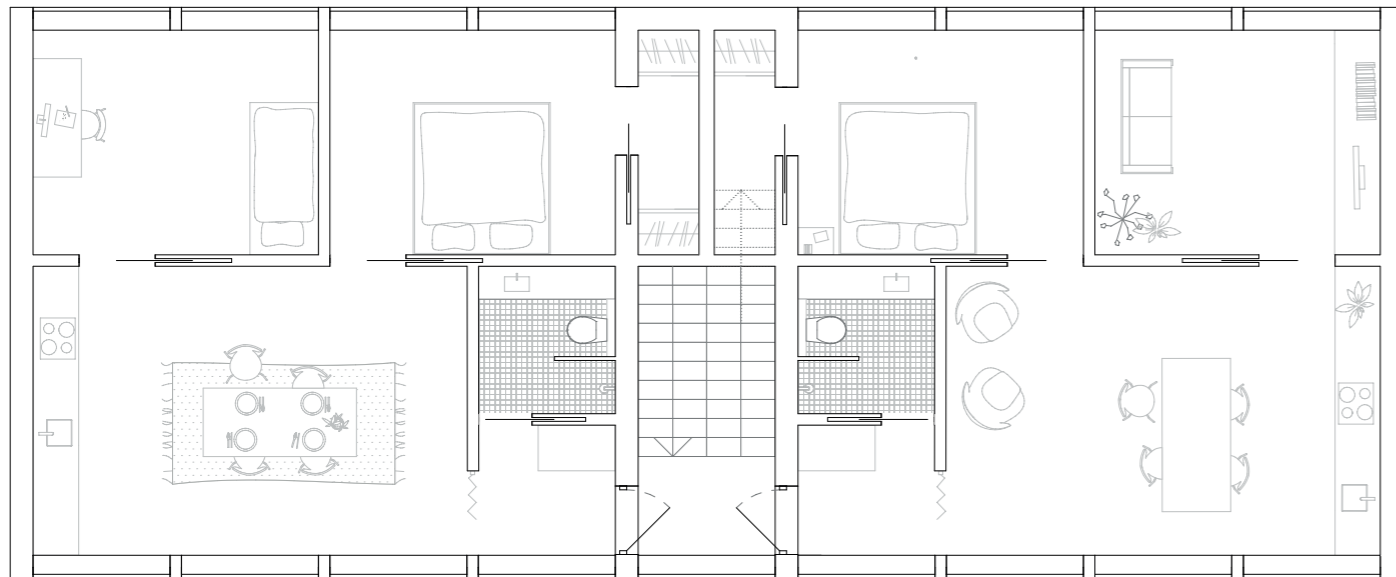
Hus i rekke type 2
Fasade, 1:100

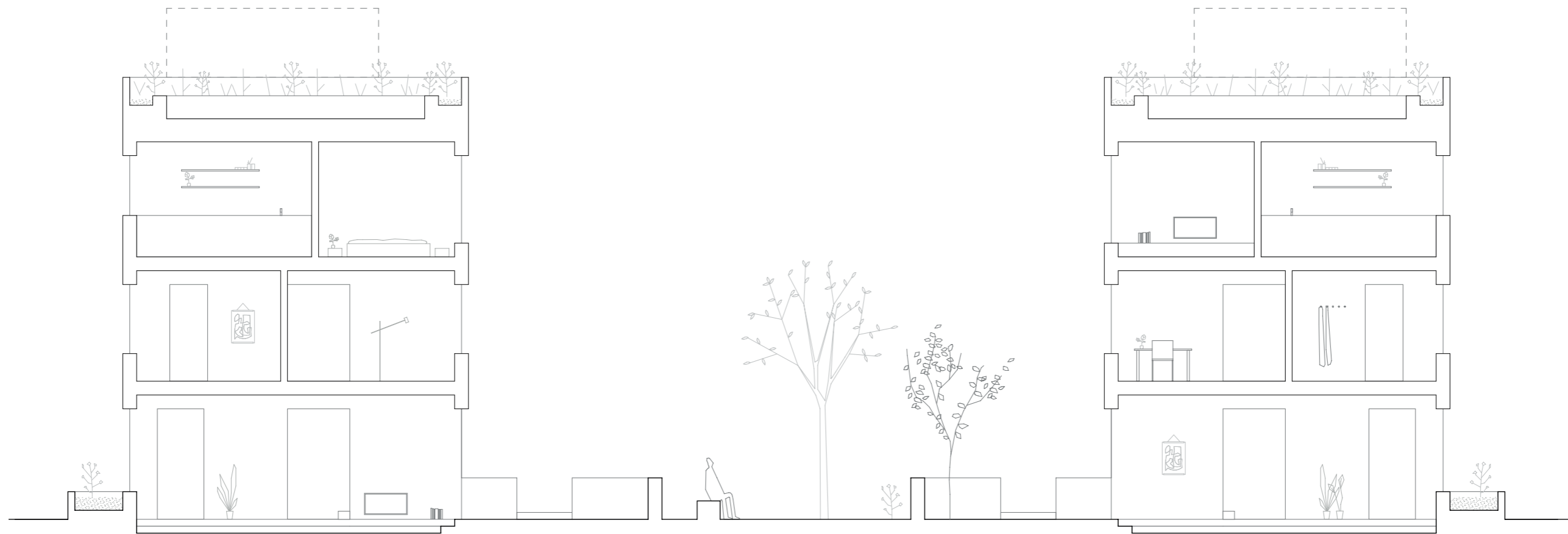
Hus i rekke type 2
Plan 1+2etg, 1:100

Hus i rekke type 2
Plan 3+4etg, 1:100

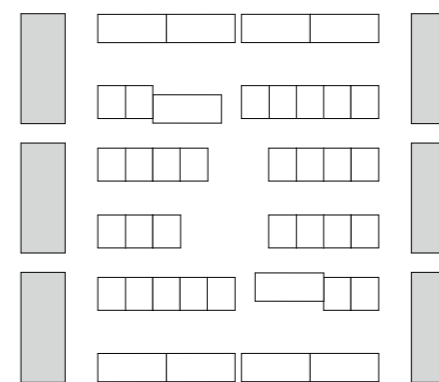

Hus i rekke type 2
Snitt, 1:100

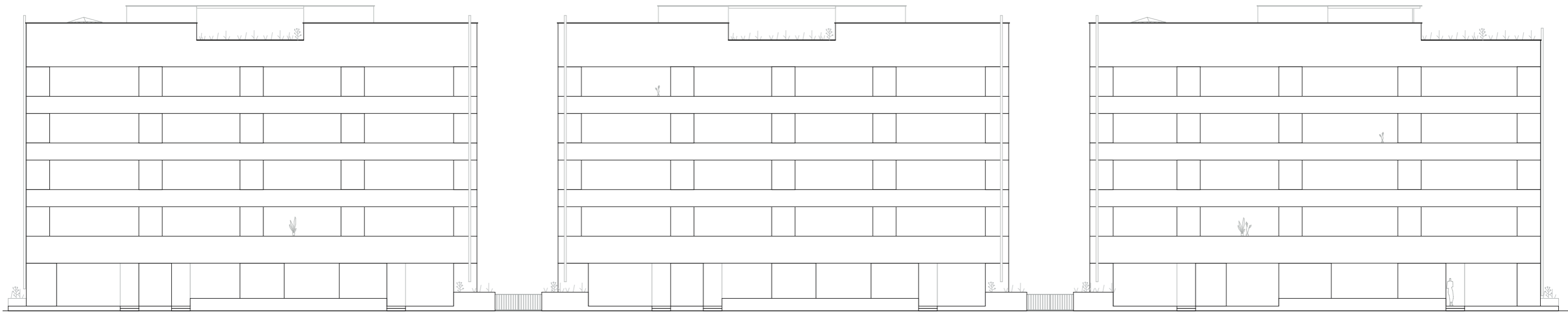

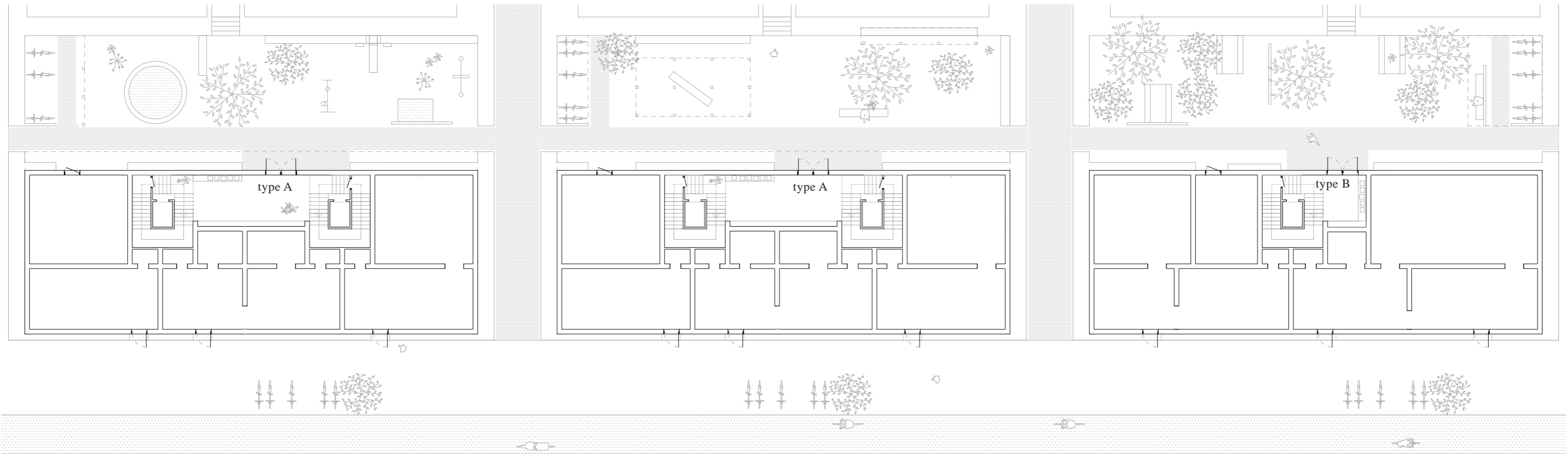

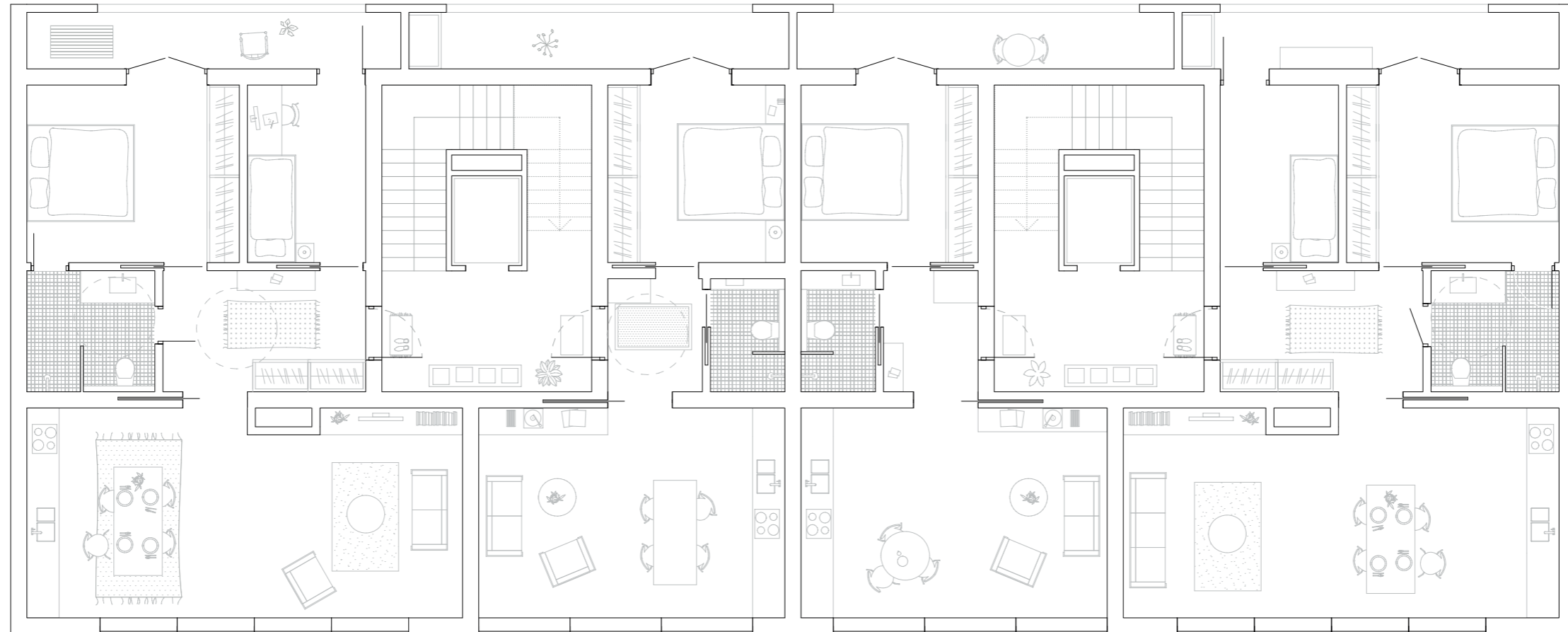
Leiligheter
Fasade mot gate, 1:250

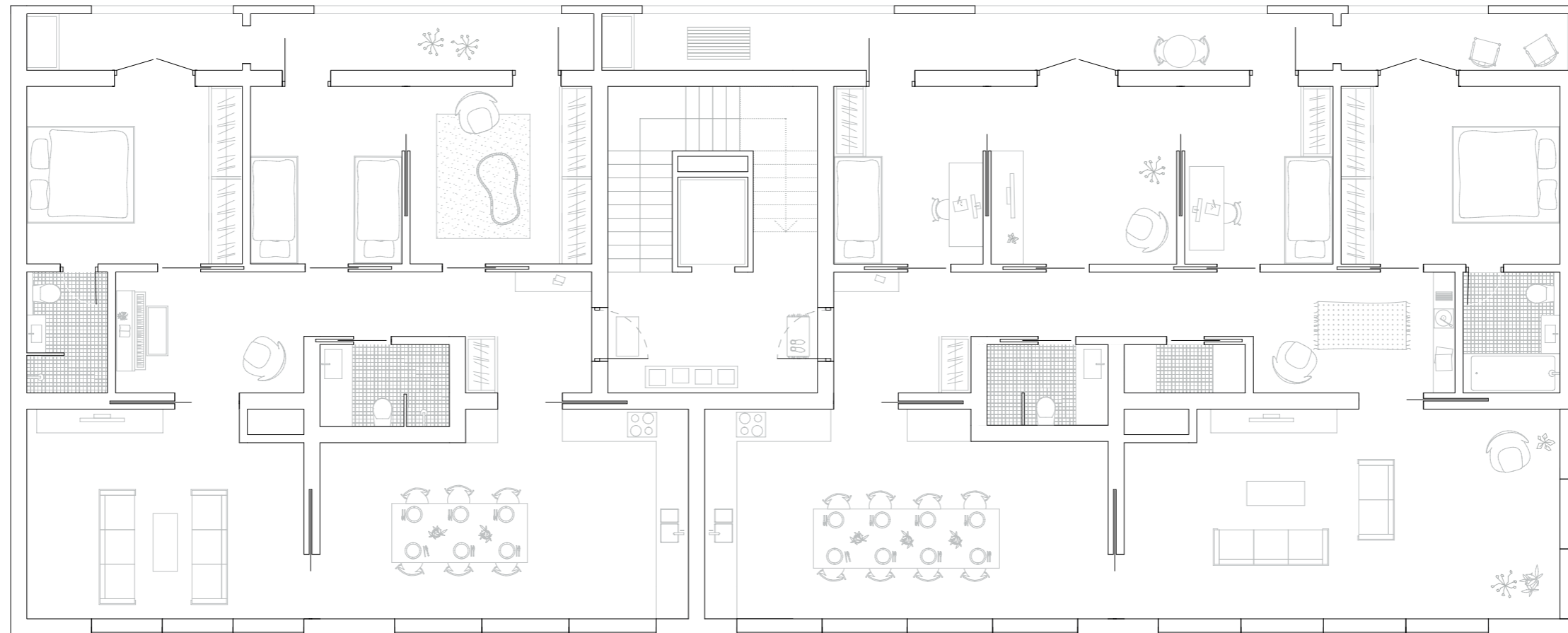
Leiligheter
Plan 1etg, 1:250

Leilighet type A
Plan 2etg, 1:100

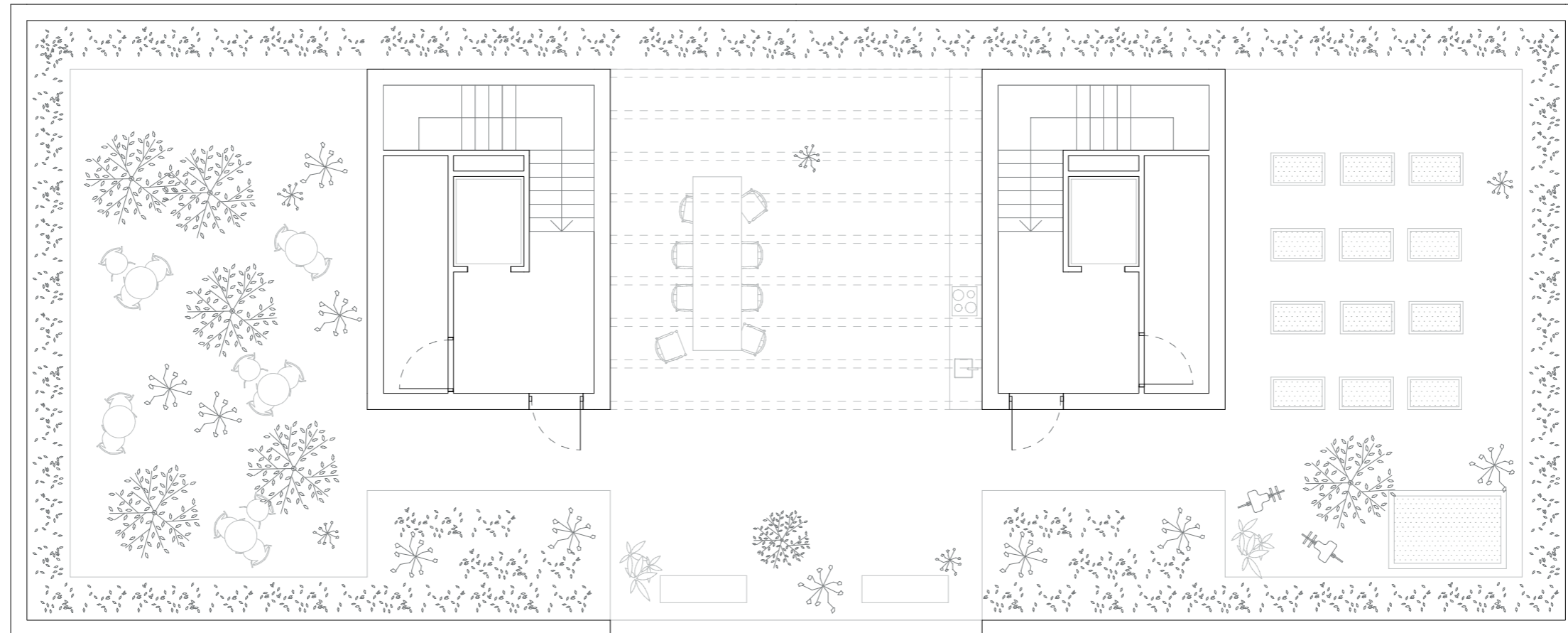
Leilighet type B
Plan 2etg, 1:100

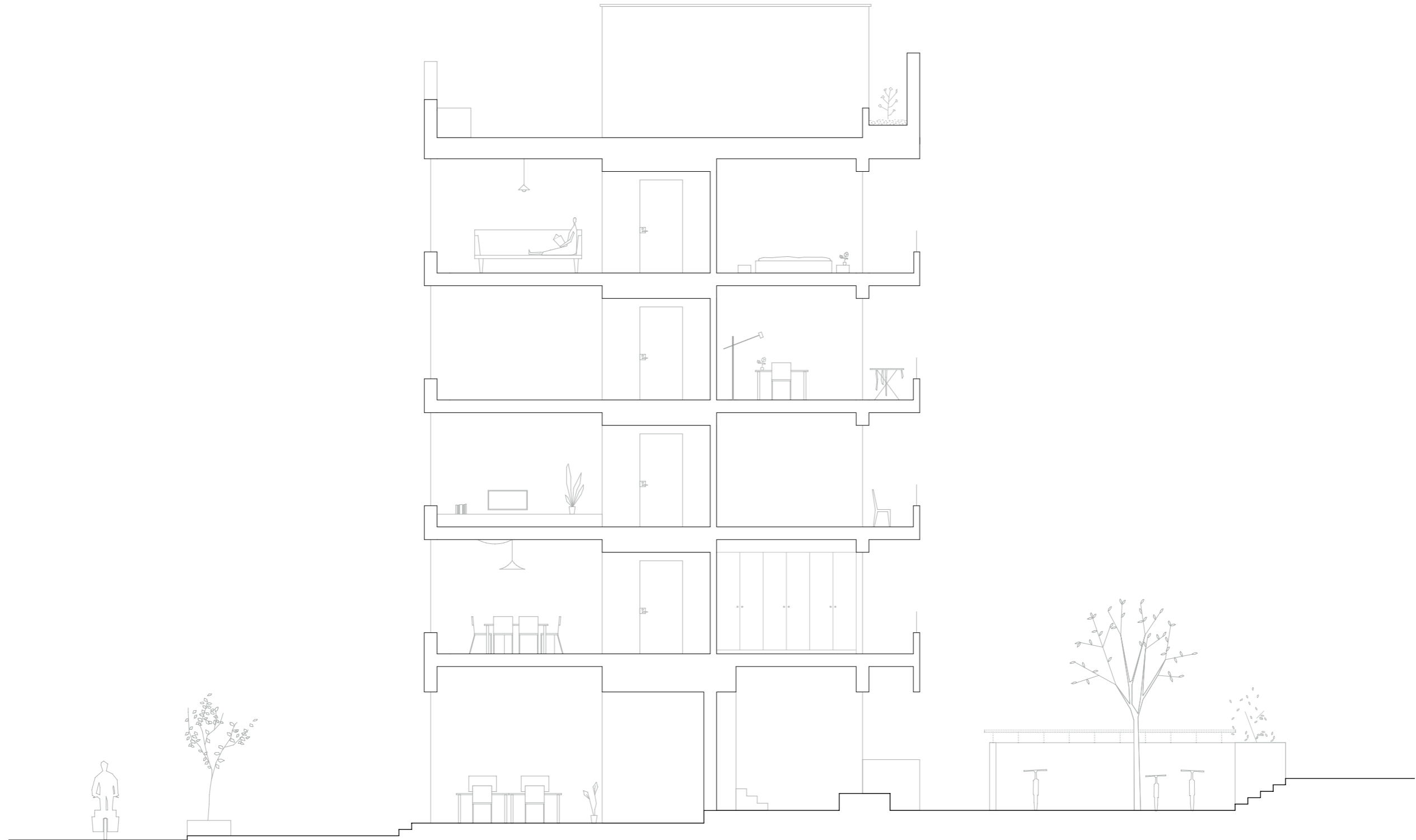
Leilighetsbygg type B

Leilighet type A
Plan tak, 1:100

Leilighet type A
Snitt, 1:100

Leilighet type B
Fasade mot gate, 1:100

Inngang bakgård

Det er ikke bare arkitekturen som skaper identitet. Det trengs i tillegg en hel del masse folk og pågangsmot. Man trenger hun som alltid steker vafler til dugnaden, og man trenger vel også han sure naboen som egentlig ikke har lyst til å være der, men som trår til når det trengs som mest. Mye av steds karakteren avhenger av de små variasjonene og menneskene som er der. En variasjon vi arkitekter kun kan legge til rette for. Felles for alle disse variasjonene og menneskene er at de alle bor i E.C. Dahls hager.

Hofeisenstraße, Berlin, 1925-33
Bruno Taut

E. Olsen, Trondheim

Pipelandskap etter bybrann
Trondheim 1899

Takk til:

Geir Brendeland, Erik T. Rønneberg, Hanna L. Hanssen og Øyvind E. Læg Reid for mange gode samtaler og innspill i det som ble et litt annerledes semester en det man hadde forutsett.

9

Arbejderboliger på Reina,
Sverresborg folkemuseum

37

Playground Carrara,
<https://architectureofdoom.tumblr.com/post/157365845788/isc20c-playground-carrara-italy-1968-enzo>

51

Apartment de M. Charles de Beisegui
http://www.fondationlecorbusier.fr/corbuweb/morpheus.aspx?sysId=13&IrisObjectId=4572&sysLanguage=en-en&itemPos=1&itemSort=en-en_sort_string1%20&itemCount=1&sysParentName=Home&sysParentId=64

89

Hufeisensiedlung,
<http://rebloggy.com/post/architecture-door-1920s-berlin-doors-tyren-tur-architektur-bruno-taut-1920s-arc/84664151274>

93

Nedre Møllenbergs gate / Innherredsveien, (1899), E. Olsen
<https://www.flickr.com/photos/29160242@N08/8491004147>

E.C. Dahls hager

Maja Paulsen Skjerdingsstad
NTNU AAR4990 Masteroppgave i arkitektur
Vår 2020

Veileder: Geir Brendeland

